

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/136/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114225648
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114225648.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a. s., so sídlom Tomášikova 23/C, Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného PERSPECTA Legal s. r. o., so sídlom Tomášikova 23/C, Bratislava, IČO: 36 668 745 proti žalovanej: U. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XX, X. X., v konaní o zaplatenie 248,95 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 7C/328/2014-26 zo dňa 26. 01. 2015 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Rozhodnutie odôvodnil, cit.: „Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej právny predchodca žalobcu spoločnosti T-Mobile Slovensko a. s. so žalovanou ako fyzickou osobou - nepodnikateľom uzatvoril zmluvu o pripojení, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý program služieb Fix 12, SIM-karta s telefónnym číslom XXXX XXX XXX, žalovaná zároveň prehlásila, že sa oboznámila so všeobecnými podmienkami poskytovania predplatenej verejnej elektronickej komunikačnej služby. Dňa 22. 10. 2009 bol uzatvorený Dodatok k zmluve o pripojení, kde v tabuľke č. 1 je uvedený program služieb Fix 12 minimálne mesačné zmluvné: 12 Eur, typ mobilného telefónu: SAMSUNG C-3050, maximálna kúpna cena za mobilný telefón: 1 Eur a doba viazanosti 24 mesiacov. Právny predchodca žalobcu účtoval žalovanej na základe faktúry č. 7108858644 splatnej dňa 25. 09. 2011 zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur. Žalovaná faktúru neuhradila, a preto si žalobca v tomto konaní uplatňuje zaplatenie zmluvnej pokuty 248,95 Eur titulom faktúry č. 7108858644 splatnej dňa 25. 09. 2011.

Žalovaná ako spotrebiteľka sa dodatkom k zmluve o pripojení zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur za akékoľvek porušenie povinností, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu v prípade, žeby on porušil ustanovenia zmluvy. Navyše dohodnutá zmluvná podmienka zaväzuje žalovanú zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti aj v tom prípade, ak by žalovaná porušila zmluvu hoci v posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocijakom porušení povinností a v hociktorom čase od uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Súd zhodnotil, že takéto dojednanie je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uviedol, že nepopiera význam zmluvnej pokuty, avšak v konkrétnom prípade sa jednalo o formulárovú zmluvu, kde zmluvná pokuta bola zapracovaná v texte zmluvy a žalovaná nemohla ovplyvniť zmluvný vzťah v prípade, že sa rozhodla zmluvu uzavrieť. Zmluvná

podmienka, a to zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná. Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta postihovala žalovanú vždy pri porušení zmluvnej povinnosti bez ohľadu na časové hľadisko, takáto zmluvná podmienka bola neprijateľná, a preto nemohla byť poskytnutá ochrana žalobcovi v podobe priznania zmluvnej pokuty.

Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou. Spôsoby jej dojednaní a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu, ako aj princíp proporcionality. Právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú dodávateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez podmienky. Dojednanie o zmluvnej pokute považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj preto, že dodávateľ na základe takto formulovaného dojednaní zmluvnej pokuty môže od spotrebiteľa požadovať zmluvnú pokutu v dohodnutej výške za každé porušenie zmluvnej povinnosti, teda môže od spotrebiteľa žiadať niekoľkonásobok dohodnutej zmluvnej pokuty. Takéto zmluvné dojednanie vnáša do právneho vzťahu neprimeranú rovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tohto právneho vzťahu, a to na úkor spotrebiteľa. Zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán.

Súd pri zohľadnení všetkých týchto skutočností dospel k záveru, že dohoda účastníkov o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o pripojení je neprijateľná zmluvná podmienka, a preto je podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

Výrok o trovách konania sa opiera o ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Neúspešnému žalobcovi nevzniklo právo na náhradu trov konania a úspešná žalovaná si trovy konania neuplatnila.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, žalobe vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania. Ako dôvod uviedol, že inštitút zmluvnej pokuty slúži ako zabezpečovací prostriedok v zmluvných vzťahoch a jeho dojednanie odvolateľ považuje za absolútne oprávnené. Ustanovenie dodatku týkajúce sa dojednaní zmluvnej pokuty presne určujú povinnosti, po porušení ktorých má Podnik právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu. Žalovaná pri podpise bola oboznámená s možnosťou jej uplatnenia. V bode 3 dodatku sa nachádza taxatívny výpočet povinnosti, po porušení ktorých má Podnik právo uplatniť si dohodnutú zmluvnú pokutu. Aj napriek faktu, že v tomto ustanovení sa uvádza slovné spojenie „porušenie hociktorej povinnosti“ myslí sa tým porušenie hociktorej povinnosti z povinnosti následne vymenovaných. V uvedených súvislostiach má odvolateľ za to, že ide o taxatívny výpočet povinností a nie exemplifikatívny. V žiadnom prípade preto nemôže súhlasiť s právnym názorom súdu prvého stupňa vyjadrením v odôvodnení rozsudku. K otázke nemožnosti ovplyvnenia zmluvných podmienok považuje odvolateľ za potrebné uviesť, že zo strany účastníka stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Tento nie je nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu, čoby založilo priestor pre posúdenie právneho úkonu ako absolútne neplatného z dôvodu absencie slobodnej vôle. Žalovaný si slobodne bez nátlaku vybral poskytovateľa služieb ako dodávateľa a sám si vybral okruh služieb. Je možné konštatovať, že Podnik v daných vzťahoch vystupuje s lepším a profesionálnejším informačným základom. Na druhej strane však potenciálny účastník má právo na relevantné informácie zo strany podniku, na základe ktorých sa rozhodne či vstúpi do zmluvného vzťahu. V prípade, žeby mu tieto neboli poskytnuté, má možnosť výberu iných dodávateľov totožných služieb, ktorých je na slovenskom trhu niekoľko. Uzatváranie zmlúv s mobilnými operátormi je až notoricky známy stav, že niektorí spotrebiteľia uzatvárajú zmluvy výslovne so špekulatívnym zámerom ako je to možné usúdiť aj v tomto konkrétnom prípade, čo vytvára priestor pre nepoctivého spotrebiteľa. Dochádza tu k deformácii a rozvracaniu zásady rovnosti strán a súkromnoprávneho princípu zmluvnej autonómie. V tejto súvislosti odvolateľ poukazuje aj na množstvo poctivých spotrebiteľov, ktorí si riadne platia zmluvne dohodnuté služby, a to aj niekoľko období viazanosti po sebe. Takýchto spotrebiteľov je potrebné chrániť pred tými nepoctivými. Ďalej uviedol, že v rozsudku sú uvedené nesprávne identifikačné údaje žalovanej: meno, adresa a dátum narodenia. Z uvedeného dôvodu zrejme došlo k administratívnej chybe pri písaní rozsudku a k nesprávne uvedeným údajom žalovanej, nakoľko sa jedná o U. ., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX, trvale bytom P. XXX/XX, XXX XX X. X..

Odvolačný súd v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o pripojení a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaná ovplyvniť nemohla, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Výška zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 22. 10. 2009 (č. I. 4 - 5 spisu) bola stanovená pevnou sumou na čiastku 248,95 Eur za každé porušenie zmluvných povinností, čo je zrejme z bodu 3 tohto dodatku. Vyjednaná zmluvná pokuta sa pritom nevzťahovala len na porušenie povinností uvedených v dodatku pod bodmi 1 písm. c) alebo 2, ale aj na porušenie konkrétne označených povinností vyplývajúcich zo všeobecných podmienok a ďalších bližšie nešpecifikovaných povinností. Takéto dojednanie sa nedá označiť za individuálne umožňujúce žalovanej ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty a okruh povinností, na porušenie ktorých sa zmluvná pokuta mala vzťahovať. Obsah zmluvy bol dopredu daný a žalovaná ju mohla prijať buď ako celok alebo odmietnuť.

Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoí ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k/ považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ust. § 544 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z

občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V prejednávanej veci povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur bola viazaná na „akékoľvek porušenie povinnosti spotrebiteľom“ vyplývajúcej z uzatvoreného zmluvného vzťahu (bod 3 dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 22. 10. 2009). Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinnosti je neakceptovateľné. Nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Je taktiež rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti dôjde na začiatku zmluvného vzťahu alebo na jeho konci. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd po úplnom sa stotožnení s odôvodnením napadnutého rozhodnutia rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

K odvolacej námietke o nesprávnosti označenia žalovanej v napadnutom rozsudku odvolací súd poukazuje na správu Obvodného oddelenia Policajného zboru Veľký Šariš zo dňa 16. 11. 2014 (č. I. 21 spisu). V uvedenej správe sa uvádza, že U. U., nar. XX. XX. XXXX (uvedenému dátumu narodenia zodpovedá aj rodné číslo žalovanej uvedené v zmluve o pripojení Fix: 836003/9347; poznámka odvolacieho súdu), bytom P. XXX/XX, X. X. je vydatá a po sobášii používa priezvisko U.. Na pôvodnej adrese už nebýva, od 29. 01. 2013 má trvalý pobyt na adrese M. XX, X. X... Z uvedeného je teda zrejmé, že identifikačné údaje žalovanej (meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu) sú správne uvedené v záhlaví napadnutého rozsudku.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.